

Kazimierz Bielenin

Pękosławice, gm. Waśniów, woj.
kieleckie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 14, 126-127

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

o powierzchni około 1,5 ara. Wystąpiło na nim 30 pochówków /nr 486-515/ w tym 8 szkieletowych, 5 popielnicowych oraz 17 jamowych z przemytymi kośćmi. Groby były stosunkowo ubogo wyposażone, jednakże występujące w nich zapinki Almgrena V ser.8 /wczesne warianty/ oraz Almgrena IV 77-80 wskazują, iż mamy do czynienia z najstarszą fazą istnienia cmentarzyska datowaną na B2a/B2b.

Obok pochówków na terenie płaskim cmentarzyska przeprowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego eksplorację 5 kurhanów oznaczonych numerami 9, 10, 12 i dwóch nowo odkrytych 29 i 30. Kurhany 9, 10 i 30 sąsiadowały ze wspomnianymi wcześniej pochówkami na cmentarzysku płaskim i podobnie posiadały ubogie wyposażenie. Kurhan 9 był wyrabowany /być może jest to ślad badań A. Lissauera w 1874 r. / ale posiadał fragmentarycznie zachowany podwójny wieniec obwodowy. Kurhany 10 i 30 zawierały pochówki szkieletowe na których zawartość składały się zapinki wczesne warianty serii 8 Alm.V. Pozwala to określić całe skupisko południowo-zachodnie jako jednoczasowe z chronologią podaną wyżej.

Kurhan 12 zawierał również ubogi grób szkieletowy z zapinką Alm.V s.8 i wkopany w bruk kamienny grób popielnicowy bez wyposażenia zaś kurhan 29 najmniejszy z tego typu obiektów na cmentarzysku odrzańskim mieścił w sobie grób popielnicowy ze spalonymi kośćmi wewnątrz naczynia.

Badania będą kontynuowane.

PEKOSŁAWICE, gm. Waśniów
woj. kieleckie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadził doc. dr hab. Kazimierz Bielenin. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osada dymarska kultury przeworskiej z wczesnego okresu rzymskiego I-II w. n. e.

Stanowisko osadniczo-dymarskie położone jest na łagodnym skłonie pól ornych opadających w kierunku południowo-zachodnim w dolinę strumyka przepływającego od Waśniowa dalej w kierunku północnym do rzeczki Świśliny. Na polach po obydwu stronach drogi wiodącej do Nowosewa za strumykiem występują ułamki ceramiki kultury przeworskiej, oraz żużła żelaznego i fragmenty szybu pieców dymarskich.

W wykopach 1-3 natrafiono na pozostałości prostokątnych pracowni dymarskich. W jednej z nich obok dużej ilości ceramiki, fragmentów żużła, kości zwierzęcych znaleziono brązową fibulę silnie profilowaną /Almgren seria 68/. W dwóch pozostałych obok ceramiki, kości zwierzęcych znajdowały się 3 nieuszkodzone kłocę żużła przeniesione tu z piecowiska dymarskiego. Kłocę żużła posiadają silne poszerzenia

w części górnej. Dwa z nich średnicy 50 x 50 cm posiadają odlewy kanałów kotlinkowych.

W wykopie nr 4 /5 x 5 m/ natrafiono na zwał fragmentów szybów piecowych. Ułamki te silnie przepalone zżużłone i zeszkliwione po stronie wewnętrznej posiadają grubość około 8 cm. W warstwie wykopu występowały licznie skorupy rozbitych naczyń glinianych ręcznie lepionych kultury przeworskiej oraz kości zwierzęcych. Odruty zwał fragmentów szybowych wskazuje, że w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się piecowisko dymarskie. Nie można jednak było powiększyć wykopu ze względu na uprawy rolne.

Badania w Pękosławicach pozwoliły odkryć i zarejestrować nową nieznaną dotąd osadę dymarską co ma duże znaczenie dla całokształtu badanej problematyki starożytego hutnictwa świętokrzyskiego.

PRZEMYSŁ, ul. Rycerska

patrz
uzupełnienia 1979

PSARY
woj. leszczyńskie
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Lesznie

Badania prowadził dr Henryk Mamzer.
Finansował WKZ w Lesznie i Urząd
Gminy w Jemielnie. Wznowienie wykopów
po kilkunastoletniej przerwie.
Osada hutnicza z okresu wpływów
rzymskich.

Badania podjęto ponownie celem uchwycenia zależności pomiędzy produkcyjną częścią osady a jej strefą mieszkalno-gospodarczą oraz wyjaśnienia charakteru organizacji produkcji. Eksploracją objęto teren o największej koncentracji zalegającego na powierzchni żużla i materiału ceramicznego, lokalizując wykopy w południowo-zachodniej i północnej części stanowiska na łącznej powierzchni 6 arów.

Stwierdzono pozostałości 35 pieców dymarskich typu kotlinkowego o zróżnicowanej wielkości kotlinek. Wszystkie odkryte dotychczas piece /łącznie 51/ grupowały się w trzech skupieniach odległych od siebie o 200-300 m. Największe z piecowisk tworzyły 32 piece usytuowane w 3 nieregularnych ciągach, przy czym część z nich pozostawała w układzie po 2-3 piece, tworząc rodzaj pracowni osłoniętych konstrukcją naziemną, po której stwierdzono pozostałości słupów.

Część produkcyjna osady była wyraźnie oddzielona od strefy mieszkalno-gospodarczej, usytuowanej w wyższych partiach terenu. Stwierdzono w niej pozostałości półziemianek, różnego rodzaju jamy i obiekty gospodarcze. Odkryto m.in. piec wapienniczy o kamiennej konstrukcji ścian komory pieca.